

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni branilnici št. 14.194.

Previsoke cene

škodujejo!

V razmišljanjih o vzrokih današnje gospodarske krize smo že večkrat naglašali, da je današnjega težkega gospodarskega stanja v veliki meri kriva skrajna napetost med nizkimi cenami poljedelskih pridelkov in med visokimi cenami industrijskih izdelkov. Ta napetost ima za posledico, da kmetje, ki rabijo največ industrijskega blaga, tega zaradi pomanjkanja denarja ne morejo več kupovati, ampak si morajo pomagati sami kakor si pač morejo: ali si izdelujejo in popravljajo svoje orodje sami ali pa se v svojih potrebah omejujejo do skrajnosti. To omejevanje pa rodi zopet posledico, da tudi fabrike krčijo svoje obrate, če jih celo ne zapirajo, kar spravi zopet na tisoče delavcev na cesto, tako da tudi delavstvo zaradi pomanjkanja službe odpade kot kupec za kmetijske in za industrijske proizvode. In če bi se ta proces nadaljeval do skrajnosti, bi fabrikanti kmalu morali izdelovati srajce, čevlje in stroje itd. le še za sebe!

Med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov mora torej, če naj gospodarski stroj popolnoma ne zastane, vladati neko določeno razmerje. Če je hrana poceni in če so delavske mezde vsed tega nizke, je jasno, da so tudi stroški industrijske proizvodnje nižji in vsled nižjih stroškov bi morali biti cenejši tudi industrijski izdelki, tako da bi jih tudi kmet lahko kupoval. To bi bilo naravno. Da pa temu ni tako, to vam kaže praksa, in da temu ni tako, tega je kriva popolnoma zgrešena gospodarska politika organizirane industrije in za njo stoječega organiziranega kapitala.

Organizirani kapital pozna samo eno načelo, zlasti pri nas: Vsak v to ali ono podjetje vloženi kapital mora nesti najmanj 10 (20 ali pa tudi več) odstotkov obresti. To mora biti! Če so cene moke visoke ali nizke, to je vseeno, kakor je tudi za organiziran kapital višina delavskih mezd važna le toliko, kolikor nizke mezde povišujejo dobiček. O tem, da je vsako podjetje »špekulativno«, t. j. da je treba računati pri vsakem podjetju ne samo z dobičkom, ampak tudi z izgubami ali vsaj z manjšimi dobički, o tem neče organizirani kapital pri nas nič vedeti! Dobitek mora po mnenju naših »gospodarskih krogov« ostati vedno enak ali pa se mora še zvišati — pa naj se magari podere ves svet!

Primer: Trboveljska premogokopna družba koplje in prodaja premog. V premogokopu je vloženi menda 100 milijonov dinarjev kapitala. Ta je razdeljen na 1 milijon delnic po 100 dinarjev. Ves ta kapital mora nesti toliko, da se krijejo vsi stroški, dobička pa mora biti toliko, da nese vsaka delnica najmanj 30 dinarjev na leto dobička ali 30 od-

stotkov »dividende«. Da se ta dobiček doseže, mora biti cena premoga na neki stalni višini brez ozira na višje ali nižje plače rudarjev...

O tem pa, da bi bilo treba ceno premoga času in gospodarski moči prebivalstva primerno prilagoditi, in dividendo po potrebi tudi znižati, o tem nočejo kapitalisti nič slišati... Njim roji po glavi samo njihovih »nezpremenljivih« 30 odstotkov čistega dobička!

Jasno je pa, da mora vsled visokih cen premoga poraba premoga padati. Pa ne samo premoga: tudi pri drugih industrijskih izdelkih je tako. Mi vemo iz uradnih poročil, kako je zaradi previsoke cene sladkorja padel konzum sladkorja in koliko tega blaga leži neprodanega v fabriških skladiščih. Mi vemo

tudi kako se je poslabšal konzum onih vrst tobaka, ki so bile predrage. In tako je na celi črti: mi vidimo povsod, kako zaradi previsokih cen blagu pada konzum, kar pa ne prinaša škode samo potrošnikom, ampak predvsem proizvajalcem, ki hočejo v svoji trmasti zagrizenosti in v svojem neizmernem pohlepu po visokih dobičkih po vsi sili visoke cene držati na neki stalni višini, namesto da bi znali cene pametno prilagoditi vsakokratnemu gospodarskemu položaju.

Taka »gospodarska politika« se mora prej ali slej končati s polomom. Ker pa gospodarski polomi ne škodujejo samo posameznikom, ampak tudi državi, ki je samo občestvo posameznikov, zato je država dolžna, da z svojo veliko močjo napravi red tudi v gospodarstvu. Država ima moč in pravico nadzirati cene in jih regulirati. Država ima v rokah mogočno orodje carinske politike in še nešteto drugih pripomočkov, da lahko tudi najhujše gospodarske zagrizence »ozdravi«, če le hoče! In mi upamo, da bo država to tudi hotela, ker bo morala to hoteti!

Za boljšo državljansko vzgojo

»Kmetijski list« je že večkrat naglašal nujno potrebo po boljši državljanski vzgoji, ker je država le takrat močna, če ima zavedne državljane, t. j. državljane, ki vedo, kaj je država in kakšne pravice in dolžnosti imajo ljudje kot državljani do svoje državne (banovinske, občinske itd.) organizacije.

Naša zahteva po boljši državljanski vzgoji je ostala dolgo neopažena. Dokler smo imeli še »demagogijo« in razne politične stranke, za katere je bila »demagogija« (zavestno varanje ljudstva) vsakdanji kruh, je bil molk na našo zahtevo razumljiv, ker je jasno, da nihče rad ne žaga veje, na kateri sam sedi. Takrat so smatrali mnogi ljudje za čisto zadostno, če so sami klicali na raznih prire-

ditvah in svečanostih »Živio« in če so se otroci v šoli naučili nekaj patriotičnih pesmic.

Nova doba pa, ki je nastala po 6. januarju, pa zahteva nekaj več. Nova država, kakor si jo je zamislil vladar, zahteva novega duha in zahteva tudi nekaj več kakor samo živio-klice! Tako je že podban Dravske banovine dr. Pirkmajer naglašal v nekem svojem predavanju potrebo boljše državljanske vzgoje in isto zahtevo je ponovil tudi predsednik učiteljskega združenja za Dravsko banovino g. Dimnik na zborovanju učiteljstva Dravske banovine v Ljubljani.

Počasi se je torej le začelo nekaj premikati in zato je upanje upravičeno, da bo tudi pri nas doživela naša slavna »demagogija« nekoč svoj neslavni konec!

Francoski glas o agrarni reformi

Ljubljanski tednik »Pohod« objavlja v svoji zadnji številki vsebino članka o agrarni reformi v naši državi, ki ga je napisal g. Redon v francoskem listu »Liberté«.

V tem članku piše g. Redon med drugim, da je Jugoslavija po vojni izredno napredovala. Najbolj važna reforma in morda najbolj revolucionarna je bila agrarna reforma. Neki francoski senator, ki sem ga srečal v Beogradu, mi je pripovedoval, kako so se pred vsem oni deli države, ki so bili prej pod Mađarsko, v gospodarskem oziru izpremenili. Ko je sedaj potoval skozi te dele in jih opazoval iz letala, je bil presenečen nad današnjo razdelitvijo veleposestev, ki je spre-

menila nekdanjo velikansko enotno ravnino v neke vrste šahovske deske. To je jasen dokaz drzne reforme, ki je šele pravzaprav osvobodila jugoslovanskega kmeta izpod tujega gospodarskega jarma.

Ta reforma je znatno učvrstila tudi narodno zavest s tem, da je privezala kmeta na zemljo in vzbudila v njem po vsej državi lokalni patriotizem.

Tako piše o agrarni reformi pri nas tujec — Francoz. Tujci torej uvidevajo in razumejo ogromen socialen in gospodarski pomen naše agrarne reforme za kmete, a mi sami? Odgovor na to vprašanje bo za nas jako žalosten...

Kapital in politične stranke

Kdo vlada? — Kako se uveljavlja kapital v javnem življenju?

Pri nas slišimo in beremo skoro vsak dan trditve, »da je kmet steber države«, »da so kmetje v državi v ogromni večini« in podobne stvari. Te trditve gotovo niso napačne, ker jih potrjujejo tudi uradne številke. Dosledno resničnosti teh trditve bi torej pričakovali, da bo tudi vsa zakonodaja prirejena tako, da bo v prvi vrsti kmetom v korist. Praksa pa kaže, da temu ni tako, ne pri nas in tudi ne drugod. Povsod namreč lahko opazujemo, da je skoro vsa zakonodaja prikrojena v korist gospodarsko močnih slojev (kapitalistov).

Če motrimo politično ali gospodarsko življenje katerekoli države, vidimo, da je kapitalistov povsod razmeroma malo. Tako malo, da v demokratičnih državah kapitalisti ne spravijo nikjer skupaj svoje politične stranke, ki bi zastopala njihove koristi, ker jih je premalo. Zato so kapitalisti prisiljeni iskati druga pota, da pridejo do veljave.

Najnavadnejša pot je ta, da si zagotovijo kapitalisti politično pomoč ene ali druge velike politične stranke. To se jim navadno tudi posreči, kajti »denar je sveta vladar« in »tako visokega zidu ni nikjer, da ga ne bi preplezal z zlatom natovorjeni osel«. Stranki, ki »zastopa« pred ljudsko maso navadno kakšna »načela«, ki vlečejo, pride dobra de-

narna pomoč tudi prav (za agitacijo, za časopisje ali pa tudi za žepe posameznikov itd.) in naloga takih kupljenih političnih strank je potem, da se izkažejo svojim dobrotnikom-kapitalistom hvaležne zlasti v gospodarski zakonodaji, da dajo kapitalistom na škodo javnosti desetkrat in stokrat nazaj, kar so od njih prejele v obliki (javnih, večinoma pa tajnih) podpor. Kako kupljene politične stranke potem svoja »nedotakljiva« načela zataje in kako se pred ljudstvom opravičujejo, to kapitalistov nič ne briga — saj niso dali zastoj svojega denarja za časopisje!

Na drugi strani pa imajo kapitalisti od tega postopanja še ta dobiček, da ostanejo sami lepo v ozadju, nevidni in neslišni in brez odgovornosti, dočim hodijo kupljene politične stranke zanje v ogenj po kostanj...

Ta pojav opazujemo lahko povsod po svetu in kdor to vé, temu je tudi lahko razumljivo, zakaj so skoraj vse zakonodaje prikrojene ne v korist ljudske večine, ampak v korist kapitalistične manjšine.

Dobro bo, če si to stvar zapomnijo tudi slovenski kmetje, ker si bodo potem znali razlagati marsikaj, kar jim je danes težko razumljivo.

Občinske volitve v Dravski banovini

Pretekli teden so poročali časopisi iz Beograda, da je minister za notranje zadeve razpisal občinske volitve tudi za Dravsko banovino.

To poročilo ni povsem točno, ker uradno razpis občinskih volitev za Dravsko banovino še ni razglašen in je zato tudi dan volitev še negotov.

»Prerojena« Nemčija

Poročali smo že ponovno, kako reformira in presnavlja sedanji nemški kancler Hitler Nemčijo v političnem in v gospodarskem oziru, da usmeri vse nemško politično mišljenje v en pravec. Hitler pa se ne omejuje samo na politiko in na gospodarstvo, ampak hoče tudi duševno preoblikovati nemškega človeka.

Značilno je za Hitlerja, da skuša na cel državi doseči povratek v staro nemško dobo, ko je veljalo vse, kar je bilo pristno nemško, za nekaj svetega in nedotakljivega. Skoraj bi rekli, da se ravna Hitler po našem izreku: Stara vera — star denar! Zato hoče Hitler imeti v gledališču in v filmu le predstave, ki poveljujejo stare nemške kreposti: priprostost, hrabrost, bojevitost, zvestobo do vladarja itd. O kakšni »modernej« umetnosti ne čuti Hitler nič slišati...

Hitler gre tako daleč, da hoče za Nemce vpeljati tudi čisto nemško kuhinjo in nemško modo. V tem oziru ima mož gotovo prav, če zahteva, naj Nemci jedo to, kar jim rodi njihova domača zemlja in naj pripravljajo te jedi tako, kakor je to Nemcem všeč. Ravno tako ima prav, če odvrča nemško ženstvo od opičjega posnemanja francoske ali angleške mode in zahteva, naj se Nemci oblačijo po svoje!

Tako hoče Hitler ustvariti enoten nemški duh in enotno narodno zavest. Narodni ponos gre Hitlerju nad vse, ker dobro vé, da samo samozavesten in na svoje dobrine ponosen narod lahko vse doseže!

Letalski miting v Ljubljani

Preteklo nedeljo se je ob priliki otvoritve aerodroma v D. M. v Polju vršil velik letalski miting, ki se ga je udeležilo ogromno število občinstva. Na tem mitingu so vojna in civilna letala izvajala krasne vaje, ki so vse gledalce naravnost zadivile. Z otvoritvijo letališča smo Slovenci stopili lep korak naprej: potom njega bomo zvezani z zračnimi potmi po vsej Evropi in svetu.

Učiteljstvo zboruje

Pretekli teden se je v Ljubljani vršil kongres Udruženja Jugoslovanskih Učiteljev. Kongresa, ki je potekel, kot poročajo, precej burno, se je udeležilo nad 2000 učiteljev in učiteljic iz cele naše države.

Premovanje plemenskih konjev

Konjerejsko društvo za Dravsko banovino priredi letos premovanje plemenskih konjev pod običajnimi pogoji in sicer:

Ljutomer, dne 31. avgusta na glavnem trgu, začetek ob 8. uri za srez Ljutomer.

Sv. Lenart v Slov. gorah, dne 12. septembra, začetek ob 9. uri na Posojilničnem dvorišču za srez Maribor levi breg.

Moškajci, na občinskem pašniku, dne 13. septembra, začetek ob pol 9. uri za srez Ptuj.

Beltinci, pri cerkvi, dne 14. septembra, začetek ob pol 9. uri za srez Murska Sobota in Dolnja Lendava.

Sv. Jernej na Dolenjskem, na sejmišču, dne 18. septembra t. l., začetek ob pol 9. uri za srez Krško in Brežice.

Sprememba zakona o zaščiti kmetov

Na osnovi čl. 6 zakona o zaščiti kmetov je ministrski svet na predlog ministra pravde predpisal uredbo o izpremembah in dopolnitvah zakona o zaščiti kmetov, ki se glasi:

Čl. 1.: Od predpisov člena 1. zakona o zaščiti kmetov z dne 19. aprila 1932 se izvzamejo oni kmečki dolгови, ki izvirajo iz nakupa poljedelskih posestev, ako je cena ali večji del cene dogovorjen v določeni količini poljedelskih proizvodov ali da se te količine izplačajo v naturi ali pa v denarju po dnevni ceni domače produkne borze. Za oni del cene, ki se ima izplačati v gotovini, veljajo še nadalje predpisi člena 1. zakona o zaščiti kmetov. Odredbe tega člena ne veljajo za agrarne interese.

Člen 2.: Predpisi 1. odstavka člena 1. se uporabljajo samo v kolikor dohodki dolžnika omogočajo tako izplačilo brez škode za vzdrževanje dolžnika in njegove rodbine in za plačilo dnevnih davkov. O tem razsoja sodišče po svobodni oceni na zahtevo upnika, ako upnik misli, da v sorazmerju z dohodki dolžnika mora dobiti več kakor pa mu dolžnik nudi. Upnik mora svojo zahtevo podkrepiti z dokazi.

Na podlagi čl. 6. zakona o podaljšanju veljave zakona o zaščiti kmeta in uveljavitvi posameznih predpisov zakona o izvršitvi in zavarovanju z dne 19. decembra 1932 in na predlog pravosodnega ministra je ministrski svet predpisal uredbo o izpremembi čl. 12 uredbe o posredovalnem postopku.

Čl. 1. V prvem odstavku čl. 12 uredbe o posredovalnem postopku z dne 4. jan. 1933 pridejo namestu besed »V roku 90 dni« besede »V roku 9 mesecev«.

Čl. 2. Če se zaradi poteka roka iz čl. 1. uredbe o izpremembi uredbe o posredovalnem postopku z dne 12. aprila 1933 posredovalni postopek po službeni dolžnosti ustavi, se ta ustaveitev razveljavi in dolžnik pride v isto stanje, v katerem je bil pred potekom tega roka. Med tem dovoljene izvršitve in zavarovanja se ustavijo, prav tako tudi postopek za otvoritev stečaja in prisilne poravnave.

Čl. 3. Ta uredba dobi obvezno moč, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Občinske volitve v Savski banovini. — Za svobodne volitve

Za Savsko banovino (Hrvatsko) so razpisane občinske volitve za 24. september. Ker ima pa po novem zakonu o občinah banovinska skupščina pravico, da sklene o načinu volitev posebno uredbo, je ban Savske banovine dr. Perović res sklical banovinsko skupščino v ta namen. Na tozadevni seji je nekdo izmed banovinskih svetnikov predlagal, naj bi bile kandidatne liste vezane na politične stranke.

Ta predlog pa je ban dr. Perović odklonil in je izjavil:

»Osebnost sem proti vsakemu omejevanju volilne svobode. V upravo občin naj pridejo najposobnejši možje. Omogočiti moramo vsakomur, da vstopi v to upravo, da tako odpremo vrata vsem, da lojalno delajo za kralja in za narod. Nikomur ne smemo preprečiti, da ne bi lojalno sodeloval pri upravi naših občin. Ni treba, da bi morali vsi misliti tako kakor mi, toda vsi, ki bi radi sodelovali v občinah, morajo priznavati narodno in državno edinstvo« (to zahteva tudi zakon o občinah, op. ur.).

Pogreb Antona Globevnika

V nedeljo 13. avgusta ob 16. uri popoldan se je podal izpred hiše v Bršljinu žalni sprevod našega Toneta. Kdo ga ni na Dolenjskem poznal? Vsakdo, ker je bil čez 22 let delovodja državne trsnice v Bršljinu, kjer je z ranjnim Skalickym deloval za povzdigo vinogradništva. Rojen v Škocijanu, je po ljudski šoli absolvirал dveletno kmetijsko šolo na Grmu pod vodstvom ranjkega Dolenca, katerega šola mu je dala podlago za njegovo življensko delovanje. Kot sin revnih staršev si je s prihranki kupil lastno kmetijo, na kateri je gojil sadjarstvo in vrtnarstvo. Poseben strokovnjak je bil v gojitvi špargeljev, ki so sloveli daleč naokoli. Po prevratu se je posvetil lastnemu gospodarstvu, ter je bil nato čez 10 let načelnik kmetijske podružnice v Novem mestu. Pod njegovim vodstvom se je kupila podružnična hiša in se je promet razvil v milijone. Bil je tudi do zadnjega odbornik Kandijske hranilnice in posojilnice. Vzlic vsem njegovim vrlinam in naprednemu kmečkemu naziranju ni imel vedno na ročkah postlano. V zadnjih letih se ga je lotila zavratna bolezen, kateri je nazadnje podlegel. Da je bil pravi kmet-strokovnjak in kmečki instruktor, je svedočil njegov pogreb, katerega se je udeležilo staro in mlado, moški in ženske vseh slojev, v večstoglavi množici. Tudi novomeščani so bili močno zastopani. Samo gasilcev je bilo 56, pod poveljstvom g. Osolnika Antona ml. iz Muhabera. Posebno pozornost so vzbujale turobne fanfare gasilskega trobentača. Šopkov in venec je bilo vse polno. Najlepši so bili od kmetijske šole na Grmu, podružnice kmetijske družbe in kandijske posojilnice. Kmetijsko šolo je zastopal g. profesor Malasek, kmetijsko podružnico načelnik g. Žefran iz Gotne vasi z odborniki, kandijsko hranilnico pa načelnik g. Kastele Edmund in tajnik g. Franc Mrvar. Po cerkvenih obredih mu je v slovo spregovoril gospod profesor Malasek in njegov sosed gospod Zagorec, kamnosek v Bršljinu. Pevski zbor iz Prečene je pod vodstvom šolskega upravitelja g. Josipa Zupančiča zapel več lepih posmrtnic. Tako so se našemu Tonetu oddolžili vsi, ki so ga cenili in ljubili in teh je bilo nešteto. Nad grobom so ihté objokovali smrt svojega rednika njegova žena in enajst otrok. Naj Ti bo, dragi Tone, lahka zemlja domača! Počivaj v miru. Ostalim naše iskreno sožalje.

Kose napol zastonj!

dobiš, dokler traja zaloga, pri EKONOMU
Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 7

Poročilo o naši zunanji trgovini

Kakor preteklo leto, tako je tudi letos Zavod za pospeševanje zunanje trgovine objavil poročilo o trgovini v letu 1932. Knjiga obsega poročilo o splošnem stanju mednarodne in naše zunanje trgovine v preteklem letu. Nadalje sta v njej pokazani naša trgovinska in devizna politika, razloženi so vsi trgovinski sporazumi, ki jih je naša država sklenila preteklo leto. Poročilom so dodani lični črteži o naši zunanji trgovini po skupinah proizvodov. Dobro je obdelan tudi uvoz v našo državo iz inozemstva. Poročilo o gibanju naše zunanje trgovine vsebuje naslednje probleme: 1. Vprašanje zlate valute za narodne edinice v posameznih državah; 2. kratek pregled deviznih predpisov, ki so v veljavi v posameznih državah; 3. glavne carinske izpremembe, ki so se izvršile v posameznih državah za nadzorstvo uvoza in izvoza; 5. stanje plačevanja javnih in zasebnih dolgov in ukrepi, ki urejujejo to vprašanje v posameznih državah; 6. naša zunanja trgovina je pokazana tudi v odstotkih. — Knjiga obsega 700 strani in stane pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine 100 Din; za pošto je treba priložiti 10 Din.

Kadar je vroče-sveže perilo

Poleti mora imeti telo, ki diha skozi perilo, dvakrat toliko zraka. Seveda mora perilo tudi dobro propuščati zrak, oprano mora biti z dobrim milom, ki se da do čistega izplakniti iz tkanine in ne zadela vlažen. Šele tedaj je perilo zares čisto in zadosti luknjičasto za vroče dni.

Samo **GAZELA** TERPENTINOVNO MILO

PERE PERILO ČISTO IN ZRAČNO

GTJ 6-33

Prvi kmetijski praznik na Cvenu pri Ljutomeru

Na kmetijski praznik, ki se bo vršil 3. septembra na Cvenu, bo prihitelo na tisoče tujcev, zato je potrebno, da jih na kratko seznanimo s tem našim lepim krajem. — Vas Cven je oddaljena 1 uro hoda od Ljutomera in stoji sredi rodovitnega Murskega polja. Občina Cven obsega 3 kraje: Cven, Krapje in Mota. Ako se peljemo po vozni cesti iz Ljutomera na Cven, vidimo na levi strani nekoliko zvišen in z jarkom obdan prostor, kjer je stal gradič Cven, ki je nastal v 14. stoletju. Ko so l. 1704 divji Kruci plenili na Murskem polju, so prišli tudi na Cven. Gradič so oropali, užgali in razdejali. Prostor, kjer je stal nekdanji gradič, se še danes imenuje »Kastelišče«.

Občina Cven ima svojo narodno šolo. Lično enonadstropno poslopje stoji sredi ravnega polja. Šola se je sezidala l. 1882, je sedaj 4 razrednica in ima 224 učencev. Na Cvenu se nahajajo sledeča društva in zadruga: Sokolska četa, Izobraževalno društvo, 2 gasilski društvi

(Cven in Krapje), podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva, Strokovna zveza kmetijskih delavcev, Posojilnica, Zadruga za rejo dirkačev in zadruga za rejo žrebet. — Elektrifikacija Cvena se je izvršila pred 3 leti.

Cven slovi že od nekdaj po svojih konjskih dirkah. Tudi na dan kmetijskega praznika se bodo vršile velike dirke, katere priredi društvo »Kolo jahačev in vozačev« v Ljutomeru. Cvenarji se prav marljivo pripravljajo na proslavo prvega kmetijskega praznika. Vse prijatelje od blizu in daleč bomo gostoljubno sprejeli. — Glede skupnega obeda se javite pri g. Katiki Rajh.

Kmetijskega praznika se udeleži tudi gospod minister Ivan Pucelj in več narodni poslancev. Cela prireditel bo velika manifestacija kmetijske sile, zavednost in sloge. Vso javnost Murskega polja, Prekmurja in Slovenskih goric vabimo na ta dan v Ljutomer in na Cven.

Kmetijska razstava na letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra bo obsegala: a) sirarsko in mlekarstvo razstavo, na kateri sodelujejo skoraj vse mlekarstvo in sirarske zadruga; b) čebelarstvo oddelek in sejem za med; c) oddelek za zelenjadarstvo; d) oddelek za vino in vinski sejem. Kmetijsko razstavo organizira kmetijski odbor velesejma. Tej razstavi bo priključena še: d) razstava dalij, ki jo priredi Klub ljubiteljev dalij v Ljubljani. Dalje bodo priključene še sledeče razstave: e) razstava goveje živine montafonske pasme, ki jo priredi

živinorejska zadruga »Jugomontafon«. Razstava se vrši 2. in 3. septembra. f) razstavo koz in ovac priredi Društvo rejcev malih živali »Živalica« in traja od 4. do 11. septembra; g) in ves čas razstave, to je od 2. do 11. septembra, velika razstava poljedelskih strojev in orodja.

Ko prečitaš Kmetijski list, daš ga prečitat tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 30 dinarjev

Velika slavnost kmetske mladine v Šmartnem pri Litiji

Pod pokroviteljstvom bana dr. D. Marušiča. — Darilo Nj. Vel. kraljice
Marije najboljšemu koscu

Društvo kmetskih fantov in deklet v Šmartnem pri Litiji je priredilo v nedeljo, dne 20. t. m. pravcati kmetski tabor, ki je bil združen s tekmo koscev in razstavo goveje živine in prosto zabavo. Že v dopoldanskih urah je bilo v Litiji, kakor v Šmartnem kljub hudi vročini vse živahno in živo. Oba trga sta bila praznično odeta v državne zastave. Gostje so prihajali veselih obrazov z vseh strani prostrane litijske okolice. Gospodarji so gonili na razstavo prelepo živino, kjer je poslovala posebna ocenjevalna komisija. Okrog 1. ure se je zbrala na trgu v Litiji velika množica prebivalstva z narodnimi poslanci, sreškim načelnikom, vsemi župani in drugimi predstavniki, da sprejmejo v svojo sredo pokrovitelja

Na tekmovalnem prostoru se je zbrala velika množica kmetskega prebivalstva, katero je pozdravil v imenu prebivalstva župan tov. Josip Strman in nadučitelj gosp. Kavčič ter želel vsem navzočim, še posebej pa gospodu banu, narodnim poslancem in drugim predstavnikom, da bi se v njihovi sredi počutili kar najbolje. Za njim je nastopil gospod ban dr. Drago Marušič, ki je v svojem govoru slavil kmetsko delo in čestital kmetski mladini k tako lepemu in složenemu napredku za dobrobit kmetskega in delavskega stanu. Za njim sta govorila še narodna poslanca g. Milan Mravlje in g. Karol Gajšek. Poslanec Milan Mravlje se je zahvalil g. banu za skrb, ki jo posveča kmetsko-delavskemu prebi-

Vesel prizor
s tekmo
koscev
v Šmartnem
pri Litiji

slavnosti, gospoda bana. Takoj ob 1. uri se je res pripeljal z avtomobilom s presrečnimi ovacijami pozdravljen gospod ban, katerega je nagovoril v imenu prebivalstva župan g. Fran Lajovic. V imenu sokolske mladine pa je poklonila mlada Sokolica gospodu banu krasen šopek rož. Gospod ban se je ginjen prisrčno zahvalil vsem, posebej pa je podčrtal čast mladini in kmet. delu. Nato je gospod ban z ostalimi gosti zasedel lepo okrašen kmetski voz ter se odpeljal s kmetskimi fanti in dekleti v krasnem sprevedu skozi Litijo in Šmartno na tekmovalni prostor, ki je bil res jako lepo pripravljen, za kar gre v prvi vrsti posebna zahvala županu tov. Jos. Strmanu, ki je kljub temu, da ima zlomljeno nogo, vodil z vso požrtvovalnostjo vse važnejše posle pri celi prireditvi. Nagrade za najlepše okrašene vozove je komisija priznala, I. vozu z mlatiči iz Črnega potoka, II. vozu s tericami iz Javorja, III. vozu z lovei iz Litije, IV. vozu, predstavljajočemu kmetski dom, iz Ponovič in V. vozu, predstavljajočemu pogovor pod lipo v narodnih nošah iz Ustja.

Naša dekleta zborujejo

Težko smo pričakovale prvega deklškega sestanka, ki je bil na zadnji seji celjskega Pododbora določen na 20. avgusta v Sv. Jurju ob j. žel., tu kjer se zbirajo vsako leto na Banovinski kmetijski in gospodinjki šoli naši tovariši, naše tovarišice — kmetsko dekle in fant!

Ze po jutranjem vlaku, ki so se z njim pripeljale tovarišice iz Savinjske in Šaleske doline, je bilo mnogo srčnega pozdravljanja! Saj se dekleta, ki gojijo v sebi iste želje, ki so v mnogih slučajih tudi braniteljice naše ideje, našega cilja, med seboj niso niti poznala. Kmalu so se pridružile tudi tovarišice iz Dramelj in Sv. Jurja ob j. žel., ter smo skupaj kot četa mladih, a pogumnih deklet odšle v narodno šolo, kjer se je vršilo prvo zborovanje Zenskega odseka.

Kot predsednik celj. Pododbora je tov. Kronovšek otvoril zborovanje in pozdravil vseh 38 tovarišic, ki so zastopale društva: Dramlje, Sv. Jurij ob j. žel., Celje-okolica, Sv. Jurij ob Taboru,

valstvu litijske okolice in ga imenoval pravega ljudskega bana, za kar je žel od vse navzoče množice prisrčne ovacije.

Po končanih govorih se je začela napeto pričakovana tekma koscev, katere se je udeležilo 20 tekmecev. Boj med njimi je bil hud, kajti šlo je za krasno darilo Nj. Vel. kraljice Marije, za darilo gospoda bana, g. poslanca Mravlje in tudi druga darila, ki so bila vsa visoke vrednosti. Po končani tekmi je nastopila svoje delo stroga ocenjevalna komisija, ki je priznala prvo nagrado, dar Nj. Vel. kraljice Marije, najboljšemu koscu g. Mirku Kristanu iz Vač, drugo darilo, ki ga je podaril gospod ban, je prejel tov. Vozelj Ivan iz Šmartnega pri Litiji, tretje, darilo narodnega poslanca g. Milana Mravlje, je prejel tov. Groznik Nace iz Črnega potoka, četrto, darilo župana g. Josipa Strmana, je prejel tov. Kavčič Slavko iz Šmartnega.

Ob razglasitvi izida tekme sta govorila še v imenu Zveze tov. Kreft in tov. Podgoršek iz Ponikve. Po končanih govorih se je razvila živahna domača kmečka prosta zabava.

Sv. Pavel pri Preboldu, Družmirje, Orlovo vas in Šalek pri Velenju. V dolgem govoru je podal izčrpno sliko našega dekleta v današnji dobi; namen ustanovitve in glavne smernice za izvršitev težke naloge, ki smo jo prevzele z ustanovitvijo! Kajti doba, ko žena ni smela sama nastopati, ko se njeno udejstvovanje v javnem življenju ni smelo vršiti, je za nami!

Saj danes stojimo pred mnogimi problemi, ki jih mora in zna rešiti le naša žena, naše dekle! Tudi ona je človek, tudi njej je bilo dano, da se lahko sama izobražuje, da se dviga v duševnem in znanstvenem oziru! Če se bo ona udejevala in delala, kakor žena, ki ni več vezana in vzgojena v onem hlapčevskem duhu, ki je v naših vaseh še naravnost tlačanski, takrat bo tudi njej odprta pot, da bo tudi ona odprla svojo dušo, svoje bogato znanje! Ona nam bo vzgojila sinove, ki bodo znali posvetiti svoje delo, svoje moči le domači grudi, ko ne bodo poznali nad sabo višjih sil od neba!

Ker nas je moral predsednik Kronovšek pred zaključkom zapustiti, sta volitve in nadaljnje zborovanje vodila tov. Turnšek in Hanjšek!

Po kratkem razgovoru je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: načelnica Lojzka Jarnovičeva, prva odbornica, ki bo z načelnico zastopala odsek na vseh sejah Pododbora pa Hostnik Marica. V odbor pa so bile izvoljene: Kronovšek Malči, Oevirk Rozi, Veber Mici, Jakopin Pepca, Pemič Marija, Košan Pepca in Ograjenšek Dorica.

Po volitvah smo obstale pred mnogimi vprašanji, ki jih bomo rešile lahko le skupno, to je v našem odseku! Saj znamo tudi me za svoje pravice nastopati in zahtevati. Saj je naše dekle nosilo toliko skritih misli, želja in nasvetov, ki jih sama kot najmanjša edinica človeštva ni mogla iznesti med svet! Upamo pa in to si tudi hočemo priboriti, da bomo združene v našem prvem odseku pokazale in nastopale kot braniteljice naših kmetskih pravic!

Po tri urnem zborovanju je bilo skupno kosilo, na kar smo si vsi nad vse dobro razpoloženi in veseli ogledali Banovinsko kmetijsko in gospodinjko šolo. Gospod ravnatelj Petkovšek nam je bil ves čas z ljubeznivostjo na razpolago in nas vodil od shrambe do spalnice, od kleti do obednice! Naj se njemu, kakor tudi profesorju Koprivšku, g. Rungaderju in Korbarju, še na tem mestu najlepše zahvaljujemo!

Še prehitro je minul čas in ločiti se je bilo treba z upanjem, da bo ta prvi sestanek v Sv. Jurju dal vsem nam mnogo poguma za delo in cilj naše kmetske žene!

250-ta tekma

Jubilejna tekma koscev v Medvodah. Pred 5 leti je priredilo Društvo kmetskih fantov in deklet v Medvodah na pobudo svojega odličnega člana tov. Tineta Janharja prvo tekmo koscev v Sloveniji. Kakor val se je zamisel prirejanja tekme kmetskega dela razširila iz Medvod po vsej slovenski domovini in zgrnila v svoje vrste predvsem našo kmetsko mladino, ki v zdravem tekmovalstvu izkazuje čast kmetskemu delu. V nedeljo je Društvo kmetskih fantov in deklet v Medvodah priredilo jubilejno 250. tekmo — toliko tekem je namreč naša kmetska mladina priredila v teh par letih. Pokroviteljstvo nad svečanostjo je prevzel tov. nar. posl. Koman, ki je v lepem govoru opozarjal zbrano občinstvo, zlasti pa mladino na naloge, ki jo čakajo kot bodoče gospodarje in gospodinjce, javne delavce in državljane naše ljubljene Jugoslavije. Čestital je društvu in posebej še tov. Janharju na lepem jubileju, ki je in ostane ponosna zasluga domačega društva. Za njim je govoril delegat Zveze kmetskih fantov in deklet tov. Tomšič, ki je poudaril temeljno važnost kmetskega dela in začrtal smernice organizirane kmetske mladine kot borbene avantgarde kmetskega stanu v borbi za obstoj in boljše življenje vsega delovnega ljudstva. Ko je — spominjajoč se zaslug tov. Tineta Janharja, očeta zamisli tako priljubljenih tekem — tov. Tineta v znak bratske hvaležnosti na govorniškem odru poljubil, je zbrano občinstvo priredilo jubilaru živahne ovacije. Pismeno so pozdravili zborovanje ban dr. Drago Marušič, nar. poslanec Milan Mravlje in č. g. Barle. Zborovanje je vodil tov. Janhar, ki je po pozdravu gostov vzkliknil tudi najvišjemu predstavniku, Nj. Vel. kralju, na kar je godba intonirala drž. himno. Po končanem zborovanju se je vršila tekma koscev v dveh skupinah. Zmagovalci so prejeli krasne nagrade. Svečanost je zaključila prijetna kmetska veselica.

Velika kmetska mladinska manifestacija

združena s tekmo koscev za prvenstvo celjskega pododbora Zveze kmetskih fantov in deklet, se vrši 8. septembra t. l. v Šoštanj. Pri tej prireditvi sodeluje 18 naših društev, glavna in podrobnejša dela pa vrši Društvo kmetskih fantov in deklet Družmirje pri Šoštanju. Za pokrovitelja so zaprosili bana g. dr. Draga Marušiča.

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali ter Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto 1932 v trdni veri in prepričanju, da se boste sami zavedli svoje dolžnosti in pravočasno poravnali naročnino, pa tega iz bogve kakšnega razloga niste storili. Uprava upošteva, da Vam dela naročnina, kljub temu, da je nizka, resnično težava; vendar najljubše prosim, da Vas ne bo treba radi 30 Din še po enkrat opominjati, da poravnate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega meseca.

SARGOV

KALODONT

Gibanje kmetске mladine v konjiškem okraju

Val mladinskega pokreta je prispel tudi v našo prijazno dravinjsko dolino. Zavihale so dekleta rokave v Stranica pri Konjicah ter vkljub vsej gonji pripomogle h krasni tekmi žanjic, ki se je vršila dne 13. avgusta ob številni udeležbi nad 300 ljudi, prijateljev mladinskega pokreta. Točno ob pol 4. je krenila povorka od tov. Marinska. Na čelu fant in dekleta z državno zastavo, nato žanjice tekmovalke, godci in članstvo v četverostopih. Pred tekmo je imel lep nagovor tov. Nemec iz Konjic, ki je orisal lepoto kmetškega dela in pojasnil pomen organizacije kmetške mladine.

Dne 27. avgusta priredi Društvo kmetških fantov in deklet Planinca v Konjicah tekmo koscev, združeno z igro na prostem. Mlado društvo bo prvič nastopilo v javnosti in pokazalo, kaj premore človek, ki mu je bila zibelj gruda — hraniteljica vsega človeštva. Za prireditve vlada veliko zanimanje, ker se bo vršila igra na prostem po češkem vzorcu, česar še v tem kraju nismo imeli.

Društvo se je ustanovilo marca; ima 60 zaveznih članov ter si je že ustvarilo primerno knjižnico. Prihodnje mesece in tekom prihodnjega leta bo ustanovilo prosvetne odseke po vsem srezu, tako, da bo imela vsaka vas svoj prosvetni odsek. Kjer se bo pokazala možnost, se bo odsek spremenil v društvo.

Toliko zaenkrat o našem mladinskem gibanju v dravinjski dolini. Prepričani smo, da je gnala zavesa preteklosti padla, zato vsa mladina na plan, za prospeh kmetškega stanu in države.

★

Lepa plavalna tekma

Straža pri Nov. mestu. Kakor vsako leto, je naše Društvo kmetških fantov in deklet tudi letos priredilo tekmo plavačev, in sicer v nedeljo, 13. t. m. Krka nudi namreč ravno v tem kraju izredno lepo priliko za take prireditve.

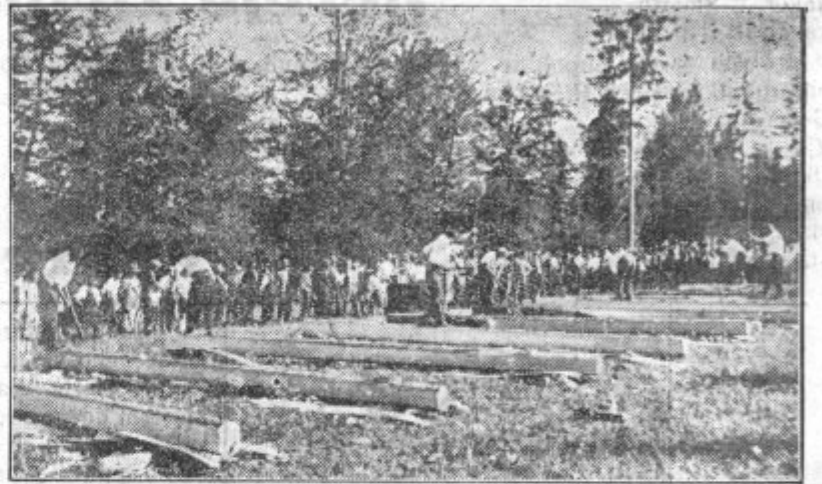
Plavanje izven konkurence se je udeležil s svojimi člani tudi novomeški športni klub »Elan«. Ob tej priliki se je ugotovilo, da se bo dalo skupno z »Elanom« prirediti vsakoletne plavalne tekme v še večjem obsegu, kar bomo videli že prihodnje leto.

Tekma je pokazala, da so naši fantje res dobri plavači. Posebno lepo so se odrezali mlajši, ki obetajo v bodoče izredne uspehe. — Najboljši so dobili lepe nagrade. Res velika udeležba pa dokazuje zanimanje in smisel naših ljudi za tako prireditve. Tov. J. Bradač je v imenu Zveze pozdravil vse zbrane in jim obrazložil pomen naših tekem ter ostale naloge naših društev na vasi. V vseh ozirih uspela prireditev se je zaključila z veselico na Rakošeto vrtu tik Krke.

Celjski pododbor Zveze kmetških fantov in deklet ima svojo redno sejo v nedeljo 27. avgusta v »Unionu« v Celju točno ob pol 8. dop. Ker se vrše velike priprave za pododborovo prireditev v Šoštanju, je seja važna!

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Zanimiv prizor s prve tekme tesačev, ki se je vršila 13. t. m. v Toplicah na Dolenjskem

Dopisi

Ljutomer. Na meščanski šoli bo vpisovanje v 1. razred 2. septembra od 8. ure dalje. Pri- nesti je krstni list, šolski izkaz, potrdilo davčnega urada o davkih, kolek 5 Din za vpis in 20 Din za zdravstveni fond. Šolnina znaša polovico one na srednjih šolah; ako znaša davek manj ko 300 dinarjev, ni šolnine. V sedanjih težkih časih se kaže vedno bolj vrednost širše in posebno praktične izobrazbe, tako za kmeta kakor za obrtnika in trgovca. Tako izobrazbo daje mladini meščanska šola, zato se staršem toplo priporoča, da vpišejo svojo deco v to šolo. Revni učenci dobe tudi nekaj knjig. Vpis za ostale razrede bo 4. septembra (izpričevalo in potrdilo davčnega urada). Pojasnila daje upravitelj.

Iz Zagorja pri Kozjem. V nedeljo 23. julija t. l. okoli tretje ure v jutro je zapel rdeči petelin in upelelil stanovanjsko poslopje posestnice Poznič Marije v Zagorju št. 81. Hiša je bila lesena in s slamo krita, ležeča na hribovitem kraju. Vsega je okoli 20.000 Din škode. Pogorelo je tudi 25 sadnih dreves, nekaj obleke, dokumenti, arhiva kraj. org. JNS in gozdne zadruge v Zagorju Cirkovnika Jerneja, državnega vpokojenca. Nesreča je tem občutnejša, ker hiša, žal, ni bila zavarovana in je pogorelka ostala brez vseh sredstev, da bi si zgradila zopet hišo. Prosi se usmiljena srca za pomoč. V kratkem času je to že tretji požar podtaknjen od hudobneža v Zagorju.

Stražišče. Sokolsko društvo Stražišče razvije v nedeljo, dne 3. septembra t. l. društven prapor. Za to slavlje se pripravljajo vsi odseki prav marljivo. Dramatični odsek vprizori v nedeljo, dne 27. avgusta t. l. ob 16. uri »Divjega lovca« na prostem pred St. Petersko kapelico na vznožju Šmarne gore v režiji br. Vl. Rojine, kjer nastopa nad 100 sodelujočih. Pevski odsek vadi s pesmimi, s katerimi sodeluje pri vprizoritvi. V Kranjski župi je menda prva takšna prireditev. V soboto 2. septembra t. l. ob pol 21. uri se vrši telovadna akademija na letnem telovadišču poleg Sokolskega doma. V nedeljo, dne 3. septembra t. l. pa je telovadni nastop V. skupine Sokolske župe Kranj. Ob 15. uri krene povorka po vasi, nato razvitje prapora pred domom in na letnem telovadišču nastop vseh oddelkov ob sodelovanju vojaške

godbe. Vse Sokole in Sokolstvu naklonjeno občinstvo vabimo na te prireditve, da nam s številno navzočnostjo pripomore do novih vzpodbud za nadaljnje delo v dobrobit naroda in domovine.

Iz Ormoža. Pri nas je zbudilo veliko zanimanje društvo »Prijateljev Slovenskih goric«, ki se je pred kratkim ustanovilo v Ljubljani. Dne 11. t. m. sta se tukaj zglasila gg. Peteln, ravnatelj Zveze gostilničarskih strok, in Gregorič, drogist v Ljubljani, ki sta nam poročala o nameravanem izletu Ljubljančanov-prijateljev Slovenskih goric v naše kraje. Namen tega izleta je predvsem seznaniti našo belo Ljubljano ter sosedna mesta in trge s prirodnimi lepotami in zgodovinskimi posebnostmi Slovenskih goric, t. j. ozemlja med Muro in Dravo od Ormoža čez vinorodne hribe do Ljutomera. S posebnim vlakom se bo dne 8. oktobra t. l. pripeljalo iz Ljubljane in okolice ca 700—800 izletnikov v dopoldanskih urah v Ormož. Po oddihu in potrebnem okrepčilu se bodo podali v skupinah preko znamenitih vinskih gričev: Svetinje, Sv. Miklavž, Jeruzalem, Kog itd. Ormožani in okoličani vinogradniki prav toplo pozdravljajo to prireditev, prvo te vrste v naši »Prlekiji«, ki naj podpre Tujski promet in odpre ljubiteljem narave krasoto naših krajev, ki zbuja velike skomine onim preko meje, kateri prav dobro znajo ceniti vrednost naših Slovenskih goric. Že danes kličemo vsem »Prijateljem Slovenskih goric«: pridite k nam, ne bo Vam žal, bratsko Vas sprejmemo, dobro nam došli prijatelji.

Št. Vid nad Ljubljano. Vpisovanje v tukajšnje meščansko šolo se bo vršilo dne 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. ure. V 1. razred se bodo sprejemali učenci in učenke, ki so dovršili 4. razred osnovne šole brez ocene slabo, ali učenci višjih razredov osnovne šole, ki imajo napisano v šol. izkazu, da so dovršili razred. S seboj je treba prinesiti zadnje šolsko izpričevalo in potrdilo davčne oblasti o višini neposrednih davkov. Za učence državnih in sličnih uslužbencev, ki plačujejo le uslužbenški davek, izdajajo potrdila uradi, pri katerih prejema starši plačo. Popravni izpiti se bodo vršili dne 30. avgusta za dečke, dne 31. avgusta pa za deklice, vsakokrat od 8. do 12. ure. Otvo- ritvena služba božja bo v torek, dne 6. septembra. Siromašni učenci dobijo na šoli brezplačno učne knjige, deloma tudi papir in zvezke. Natančnejši podatki so razvidni na oglasni deski v veži šol. poslopja.

Kmetijski tabor na Bledu

na dan Malega Šmarna dne 8. septembra

Program:

Ob 9 uri dopoldne

Razstava in premovanje goveje živine.

Ob 1 uri popoldne zbiranje narodnih noš, okrašenih voz in konjenikov pred Blejskim domom

Ob 2 uri popoldne

Slavnostni sprevod v Zako.

Ob 3 uri

Javno kmet. zborovanje

na katerem bosta govorila poleg drugih govornikov ministra Ivan Pucelj in dr. Albert Kramer.

Ob 4 uri popoldne

Velike konjske dirke

na katere je razpisanih za Din 10.000.— nagrad.

Po dirkah se razvije

Velika narodna kmetijska veselica

Zunanji udeleženci imajo po žel. polovično vožnjo!

Novice

Ban za pogorelec. Ban dr. Drago Marušič je naklonil za prvo pomoč pogorelcem v Zužemberku banovinsko podporo v znesku 15.000 Din.

Nova postaja na kamniški progi. Generalno ravnanje državnih železnic je odredilo, da se od 21. avgusta odpre na progi Ljubljana—Kamnik nova postaja za potniški promet Duplica. Potnikom se bodo izdajali vozni listki v vlaku in tudi voznina za prtljago se bo doplačevala v vlaku.

Zasledovani cigani. V Dolnjem Kronovem pri Novem mestu so vlomili te dni trije cigani. Cigani so odnesli različno obleko, nekaj perila in več parov čevljev v vrednosti okrog 2300 Din.

Med ženinovin pogrebom se je obesila. V vasi Salnik blizu Križevcev so našli te dni mrtvega Ilijo Jelenka, ki je imel 13 ran po vratu, prsih in glavi. Ko so ga pokopavali, se je pa obesila njegova zaročenka Katarina Petrak.

Komisije za pregled sadja za izvoz. Banska uprava Dravske banovine je imenovala za leto 1933 komisije za pregled sadja za izvoz v Celju, Mariboru, Ptuj, Murski Soboti, Novem mestu, Ljutomeru, komisarije pa v Ljubljani, Logatcu, Kranju, Radovljici, Kamniku, Laškem, Krškem, Petrovčah, Polzeli, Šoštanju, Velenju, Slovenjgradcu, Gornjem Doliču, Št. Jurju, Št. Vidu in Poljčanah.

Obiralke hmelja so se prvi krat v tej sezoni pojavile v Celju. Vsak dan prihajajo v velikem številu v Celje in potujejo dalje v Savinjsko dolino, kjer jih čaka zaslužek.

Dar novega škofa. Novi lavantinski vladika g. dr. Tomažič je daroval za mestne reveže o priliki svoje intronacije preteklo nedeljo namesto svečanega banketa znesek 10.000 Din.

Novi poslanik v Rimu. Nj. Vel. kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenoval dosedanjega naš poslanika v Rimu. Nj. Vel. kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenoval dosedanjega naš poslanika v Rimu. Nj. Vel. kralj je podpisal ukaz, s katerim je imenoval dosedanjega naš poslanika v Rimu.

Nesreča. Zur Franc iz Smolenje vasi je obsekoval toporišče sekire. Pri tem se je vsekali v levo dlan.

Novo šolo bodo zidali pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Šola bo trirazrednica, zgrajena po novomodnih načelih z vsemi potrebnimi pritliklinami.

Na strašen način si je vzel življenje 73letni kmet Luka Dvanajščak v vasi Dupkova pri Čakovcu. Ko je bil sam doma, je hišna vrata zaklenil in zabarikadiriral s pohištvo, na podstrešju pa zanel kup slame ter se obesil na tram, ko je videl, da bo dobro gorelo. Nesrečni stari si je že večkrat skušal vzeti življenje. Pri gašenju, ki je le deloma uspelo, se je hudo opeknel samomorilčev sin Stefan.

Obsojen oderuh. Okrožno sodišče v Šabcu je obsodilo na 1 leto robije bivšega odvetniškega pisarja Vladimira Gluviča, ki je posojal kmetom denar proti oderuškim obrestim. Zahteval je po 120 in še več odstotkov. Ker so obsodbo potrdile tudi višje instance, so Gluviča odvedli v mitroviško kaznilnico.

Z motornim kolesom v voz. Piletič Franc iz Gor. Maharovca je vozil iz Brežic svinje proti svojemu domu. Z njim je bila tudi žena. V Št. Jerneju, na križ poti, je pridirjal neki motociklist med konje. Voznik je pri tem padel in si polomil rebra. Istotako se je žena potolkla po nogi.

Spekulacije z žitom. Cene žitu so v Jugoslaviji tako padle, da kmetje rajši vozijo žito s trga zopet domov, kakor bi ga prodali po 60 do 100 Din cent. Pritisk na cene je delo mlinške industrije, ki hoče sedaj pokupiti žito po smešno nizkih cenah, a jeseni moko, ko bo v njih skladiščih, zopet podražiti za sto odstotkov. Posledica navijanja cen so karteli, katerih je vedno več, ne da bi zakoni omejevali njih izkoriščanje prebivalstva.

Dvorec grofa Szaparyja na dražbi. Občina Murska Soba je lani na dražbi kupila dvorec grofa Szaparyja za 2.300.000 Din. Banska uprava pa je ta nakup razveljavila ter je sedaj vrednost dvorca proračunjena na 1.600.000 Din. Dvorec z zemljiščem vred se nahaja sredi kraja s krasnim sprehajališčem in parkom stoletnih hrastov in drugega drevja.

Stanje hmeljnikov v Evropi se je malo izboljšalo. Iz Bačkega Petrovca poročajo, da sta topla vreme in izdaten dež v preteklem tednu pripomogla k izboljšanju nasadov. Stanje hmelja je zadovoljivo. Pričakujejo nekaj boljšo letino, kakor je bila lanska. Hmelj bo dobre kakovosti. Zgodnji hmelj že obirajo. Redno obiranje se bo pričelo pa šele proti koncu avgusta. — Splošni položaj v hmeljskih okoliših se je zadnjih 14 dni nekaj izboljšal, vendar pa lanska množina daleč ne bo dosežena. Cene so čvrste na vseh tržiščih.

Elektrifikacija dalmatinske obale. Neka skupina inozemskih finančnikov je zaprosila za predkoncesijo, da bi napeljala električni kabel od električne centrale na Kraljevcu pri Omišu po vsej dalmatinski obali do Črne gore. Čim dobi predkoncesijo, izdela podrobne načrte elektrifikacije.

Zopet požar v ptujski okolici. V noči od 13. na 14. t. m. je na nepojasnen način izbruhnil ogenj na posestvu Janeza Obrehta v Starešincih. Požar je uničil hišo in gospodarsko poslopje. Škoda je krita z zavarovalnico. — Iste noči je gorelo tudi pri posestnici Mariji Baumanovi v Zgornjem Pleterju, kjer je ogenj uničil skedenj in povzročil 30.000 Din škode.

Pismene opomine

smo poslali nekaterim starim naročnikom, ki »Kmetijskega lista« za tekoče leto še niso plačali. Kdor je prejel tak opomin, ga prosimo, da zanesljivo čimprej poravnava zaostalo naročnino, sicer bomo neljubo primorani vsem zamudnikom ustaviti nadaljnje redno pošiljanje lista

Uprava.

Vesti iz sveta

Anglija gradi 100 novih vojnih letal. Kakor poroča »Daily Herald«, namerava angleška vlada zgraditi sto najmodernejših lovskih letal. Ako bi pogajanja glede razorožitve dosegla splošno razorožitev, bi se ta letala porabila za obrambo Londona.

Inozemski zdravniki v Nemčiji nemogoči. Državni komisar za zdravništvo je odredil, da v bodoče ne sme nobenega nemškega zdravnika nadomestiti inozemski zdravnik. Razen tega nemški bolniki poslej ne bodo smeli več v inozemstvo na zdravljenje.

Brezposelnost v Italiji. Po uradnih poročilih, ki so bila danes objavljena, je bilo 31. julija letos v Italiji 824.500 brezposelnih delavcev.

Nova antarktična odprava. Polarni raziskovalec admiral Byrd se mudi trenutno v Oslu in se bo v kratkem vrnil v New York, kjer bo začel organizirati novo odpravo v antarktične kraje. Na Norveškem je pridobil za svoje podjetje kapitana Gjerstena, ki je znan veščak v polarnih vprašanjih.

V Črnem morju dvigajo ladje. V Črnem morju so dvignili osebni parnik »Potemkin« (1600 ton), ki se je bil potopil začasa ukrajinske okupacije l. 1920. Parnik popravijo in znova izroče prometu. Zdaj so začeli s pripravi, da dvignejo tudi parnik »Merkuri« (1800 ton) in veliko transportno ladjo »Zenereza« (6000 ton), ki sta se potopila začasa intervencije l. 1918.

Stroj za pričaranje spanja. Neki nemški zdravnik sporoča, da je napravil aparat, ki pričara spanje. Naprava je preprosta: 9×12 cm velika omarica z mehanizmom, ki daje od sebe monotone brenčeče zvoke. Izumitelj pravi, da doseže ta naprava pri nespečnikih mnogo boljši učinek kakor najizvrstnejša kemična uspavalna sredstva.

Izbruh vulkana na Javi. Poroča se iz Bata-vije, da je začel bruhati vulkan Soeal na Sumatri. Vulkan meče pepel do 1000 metrov visoko. Strupeni plini se širijo po vsej okolici. Prebivalci okoliških vasi so pobegnili, vasi pa je pokrila debela plast pepela.

Veterinarska razstava

V okviru letošnjega jesenskega velesejma, ki se vrši od 2. do 11. septembra t. l. v Ljubljani, bo tudi razstava o živinozdravništvu in živinoreji. Ta razstava, ki se nanaša na celo državo s posebnim ozirom na našo banovino, bo razdeljena na 22 oddelkov. V teh oddelkih bo razvidno, po tabelah, slikah, modelih in preparatih številčno stanje domačih živali, ki se goje v državi, kužne bolezni, ki napadajo naše živali in vse bolj razširjene druge živalske bolezni. Posebno bodo prikazane kužne bolezni, prenesljive na ljudi.

Nadalje bodo razstavljeni posnetki — modeli — pravih in nepravih hlevov.

Tu bodo zastopane male živali (ovce, koze, kokoši, kuniči itd.) v posebnem oddelku. — Tudi ribogojstvo ima svoj oddelek. — Na svoj račun pridejo tudi lovci ter ljubitelji in gojitelji lovskih psov.

Mlekarska razstava na velesejmu

Na velesejmu od 2. do 11. septembra 1933. bodo sodelovale vse delujoče mlekarske zadruge v naši banovini. Ob tej priliki nam pokažejo razne vrste mlečnih izdelkov, slike in nazorno mlekarsko statistiko. Mlekarske zadruge nastopijo na razstavi skupno pod naslovom: »Strokovna zveza mlekarskih združenj«. Vodstvo mlekarske razstave in prodaje mlečnih izdelkov je poverjena mlekarskemu odboru z referentom kralj. banske uprave na čelu.

Na razstavi goveje živine v Litiji

ki se je vršila v nedeljo, dne 20. t. m., so bile po komisiji priznane najvišje nagrade sledečim vzornim živinorejcem:

Prva g. Radu Slaneu iz Litije,
druga g. Josipu Sučniku iz Kostrevnice,
tretja g. Francu Ruparju iz Zavrtnika,
četrti g. Jožefu Skubicu iz Konja,
peta pa g. Mihaelu Cerarju iz Vrneke.

ČE ŠE KAJ DOLGUJETE na naročnini za Kmetški list, vas prosimo, da nam zaostanek čimprej nakažete, da se vam redna pošiljatev lista ne ukine.

Za gospodinje

Kako ohranimo češplje v kislu. Češplje v kislu so zelo dobre in prav okusne. Napravimo jih takole: Lepe dozorele češplje operi ter nabodi na iglo na 4—6 mestih. Tako pripravljene češplje daj s kipečo raztopnino sladkorja v vinskem kislu, kjer naj češplje ostanejo samo toliko časa, da začnejo prve pokati. Nato vložijo češplje v zato pripravljene kozarce in jih zalij z oslajenim kisom, v katerem so se prej parile. Na vsak kilogram češpelj se računa $\frac{1}{2}$ litra najfinejšega vinskega kisa in približno 33 dkg sladkorja. Za duh in dober okus dodaj malo sladke skorje in pa nageljčkov. Priporočljivo je raztopino, preden kozarce zaliješ, še enkrat prekuhati, da se malo zgosti. Kozarce nato zaveži s pergamentnim papirjem.

Marmelada iz gozdnih jagod. Lepe zrele jagode očisti in jih pretlači skozi zato pripravno sito. Na vsak kilogram pretlačenih jagod dodaj $\frac{1}{2}$ kg sladkorja. Deni oboje hkrati v posodo in kuhaj, da se lepo zgosti. Potem odstavi od ognja, mešaj še nekaj časa in deni še mlačno v kozarce. Drugi dan, ko je že docela ohlajeno, zaveži kozarce s pergamentnim papirjem in hrani na hladnem prostoru.

Pene na juhi. Kadar kuhaš juho iz govejega mesa, se napravijo na površju navidez umazane pene. Marsikatera gospodinja jih radi nevednosti s penarico odstranjuje, kar je velika napaka. V penah ni nič drugega kakor s kuhanjem iz mesa izločena beljakovina, ki se naposled sama popolnoma raztopi in porazgubi.

Sejmi

- 28. avgusta: Pricerkev v Strugah, Sv. Trojica v Slov. goricah;
- 29. avgusta: Dobrova, Zagorje ob Savi, Muta, Polčane, Zalec, Sv. Filip v Veračah, Dolnja Lendava;
- 30. avgusta: Vel. Loka, Hajdina;
- 31. avgusta: Dobropolje, Konjice, Turnišče;
- 1. septembra: Livold, Izlake, Št. Ilj pri Velnju, Zigarski vrh pri Sevnici;
- 2. septembra: Sodražica, Sv. Bolfenk.

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din	4.50 do 5.00
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din	3.00 do 4.00
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din	2.00 do 3.00
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din	2.00 do 3.50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din	1.90 do 2.50
Teleta, žive teže	1 kg Din	4.00 do 5.50
Praščiči, debeli, živa teža	1 kg Din	8.00 do 9.00
Praščiči, debeli, zaklani	1 kg Din	9.00 do 11.00
Praščiči, 3—4 mes. stari	1 kom. Din	200.00 do 350.00
Kokoši	1 kom. Din	18.00 do 25.00
Piščanci	1 kom. Din	15.00 do 20.00
Pidelki:		
Pšenica domača	100 kg Din	120.00 do 130.00
RZ	100 kg Din	100.00 do 125.00
Oves	100 kg Din	80.00 do 100.00
Koruza	100 kg Din	95.00 do 110.00
Ječmen	100 kg Din	100.00 do 110.00
Ajda	100 kg Din	200.00 do 250.00
Fižol	100 kg Din	180.00 do 200.00
Krompir	100 kg Din	50.00 do 60.00
Seno sladko	100 kg Din	40.00 do 50.00
Slama	100 kg Din	30.00 do 35.00
Krompir	100 kg Din	70.00 do 80.00
Seno sladko	100 kg Din	55.00 do 60.00
Slama	100 kg Din	45.00 do 50.00
Mleko	1 liter Din	2.00 do 2.50
Smetana	1 liter Din	10.00 do 13.00
Surovo maslo	1 kg Din	20.00 do 24.00
Sir	1 kg Din	18.00 do 22.00
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din	80.00 do 120.00
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din	60.00 do 80.00

Valute

1 ameriški dolar	Din	41.80
1 nemška marka	Din	13.65
1 švicarski frank	Din	11.10
1 angleški funt	Din	190.00
1 francoski frank	Din	2.25
1 češkoslovaška krona	Din	1.71
1 italijanska lira	Din	3.02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28½% na ime »prima«. To se pravi, ako prodaj 1 ameriški dolar po kurzu Din 48.80 in dobiš še 28½%, dobiš za dolar Din 62.70. To velja tudi za vse ostale tuje valute.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu Din 8.85.

Kmetška mladina naročaj in čitaj svojo edino mesečno revijo »Gruda«!

Za zavarovanje se priporoča

SLAVIJA

jugoslovanska zavarovalna banka d. d. v Ljubljani

za življenje, proti požaru, eksploziji, toči, vlomom, tatvinam, nesrečam na stavbah, pri delu v tovarnah, na avtomobilih itd.

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: LJUBLJANA, Gosposka ul. 12

Račun poštne hranilnice št. 14.257

Telefon št. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

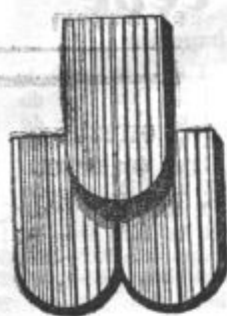
v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35,000.000.— • Rezerve Din 1,100.000.—

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja
Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji
BLAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3

Cpeko in strešnike

vseh vrst, za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino
„EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

LJUBLJANSKI VELESEJEM

„Ljubljana v jeseni“

2.—11. septembra 1933. Kulturna in gospodarska razstava

Razstavišče obsega 40.000 m²

Jugoslov. veterinarska razstava. — Razstave „Slovenska cerkev“, Misijonsko-etnološka in Umetnostna slov. Madon. — Razstave vina, sira in mleka, medu, zelenjave, sadja in semen. — Vrtnarska razstava dalij. — Razstavi goveda montafonske pasme 2. in 3. sept., in koz ter ovac 5.—11. sept. — Gospodinjska razstava. — Etnološka razstava Timoške pokrajine. — Industrija, obrt (spec. pohištvo). — Konkurenca jugoslovanskih harmonikarjev 8. IX. — Zabavišče — Variété.

Polovična voznina na železnicah
Popust na parobrodih. — Legitimacije se dobe pri biletarnah Putnika, vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih.

AJDO

črno in sivo, ima na zalogi

Ekonom, Ljubljana
Kolodvorska ul. št. 7

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Mednarodni velesejem

3. do 10. septembra 1933 v Pragi

Svečovni velesejem

na katerem so zastopani narodi in države
Znižana vožnja za brzovlake in navadne vlake
Jugoslavija 25%, Čehoslovaška 50%,
Avstrija 25%, Madžarska 25%

Opozarjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Čehoslovaški prej 33%, sedaj 50% popusta

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2 —
ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT — PUTNIK, Gajeva
ulica (za nebotičnikom) in njegovi podružnici „Hotel Metropol“

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

VELIKA ZALOGA

suknenege blaga za moške in ženske obleke. Lepa izbira svilenih
rut in različnih šerp

Krojači in šivilje, pišite po vzorci!

OGLASI v „Kmetem listu“
imajo siguren
USPEH!

Pravilno gnojenje - bogata žetev!

Naše gospodarske rastline rabijo: dušik, fosfor, kali in apno.

Najbolj pravilno gnojimo z umetnimi gnojili.

Priporočamo:

Nitrofoskal-Ruše, ki vsebuje 4% dušika, 8% fosforne kisline, 8% kalija in 33% apna;

Nitrofoskal-1, ki vsebuje 8% dušika, 6% fosforne kisline, 8% kalija in 35% apna;

Nitrofos, ki vsebuje 4% dušika, 12% fosforne kisline in apno; apneni dušik, ki vsebuje 16% dušika, 70% apna.

Vsa naročila sprejema

„Ekonom“ osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA -
GREGORČIČEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, štatute, tabele i.t.d.

LASTNA
KNJIGOVEZNICA

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog